

องค์ความรู้ Smart Farmer ต้นแบบ

๑. เรื่อง เกษตรกรต้นแบบการทำนาเพื่อเพิ่มผลผลิต

๒. ชื่อเกษตรกรเจ้าขององค์ความรู้ นายชุลย์หมาน เจ๊ะหลี

วัน เดือน ปี เกิด ๘ สิงหาคม ๒๕๑๒
หมายเลขบัตรประชาชน ๓๙๑๐๖๐๐๐๔๙๓๙๒
ที่อยู่ ๑๒๘ หมู่ ๖ ตำบลกำแพง
อำเภอละงู จังหวัดสตูล
โทรศัพท์ ๐๘๒ ๔๓๔๘๗๔๗

ตำแหน่งทางสังคม

- ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๖ ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

๓. ความเป็นมา

บิดามารดาของนายชุลย์หมาน พื้นเพเดิมเป็นชาวอำเภอทุ่งหว้าจังหวัดสตูล แต่ได้ย้ายมาอยู่ที่อำเภอละงู จังหวัดสตูล ประกอบอาชีพ ทำการเกษตร โดยเฉพาะการทำนา โดยนายชุลย์หมานมีภูมิลำเนาที่อำเภอละงู จังหวัดสตูล ได้ศึกษาเล่าเรียนที่อำเภอละงูจนกระทั่งจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หลังจากนั้นได้ออกมาช่วยบิดามารดาทำนา ซึ่งบิดาให้ข้อคิดว่า การทำนาเป็นอาชีพที่สำคัญ ข้าวเป็นอาหารหลักของทุกคน ดังนั้นถ้ามีข้าวทุกคนก็ไม่มีความอดตาย ประกอบกับครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ มีบุตรจำนวน ๗ คน ต้องการทำนาไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ ด้วยการขายข้าวในร้านชาตนเอง ซึ่งเมื่อ ๓๐ ปีก่อน การทำนอยังใช้แรงงานจากคนและไถนาด้วยวัว เริ่มต้นการทำนาด้วยการที่พ่อแม่ได้เช่าที่นาของญาติ ประมาณ ๑๐ ไร่ ต่อมาเมื่อตนเองมีรายได้จึงได้มีการขยายพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง คือ ทำสวนยางพารา จำนวน ๕ ไร่ และทำอาชีพเสริมด้วยการค้าขาย (ร้านของชำ) แต่ด้วยความรักในการทำนาจึงได้เก็บหอมรอมริบขยายพื้นที่ทำนาของตนเองอีก จำนวน ๖ ไร่

๔. องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพและงานที่ภาคภูมิใจ

จากประสบการณ์ในการทำนามากว่า ๓๐ ปี ทำให้ตนเองมีความรู้ความชำนาญในการทำนาพอสมควร สามารถถ่ายทอดความรู้การทำนาให้แก่เกษตรกรอื่นๆ ได้ นอกจากนี้ยังพัฒนาการทำนาของตนเองด้วยการลดต้นทุนการผลิต พัฒนาผลผลิตข้าวให้สูงขึ้น มีผลผลิตข้าว ๖๐๐ - ๗๐๐ กิโลกรัม/ไร่ (ข้าวหอมปทุมธานี) และมีความภาคภูมิใจในการผลิตข้าวที่มีความปลอดภัยให้ผู้บริโภค

๕. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้

๕.๑ การผลิต

วิธีการทำนา

๑. การเตรียมแปลงนา เริ่มต้นจาก หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้ว ทำการไถกลบตอซังและหวานปุ๋ยพืชสด คือ ปอเทือง

๒. ก่อนถึงฤดูการทำนาปี ช่วงประมาณเดือนพฤษภาคม ให้ไถกลบปอเทืองและรดน้ำหมักชีวภาพ อัตราส่วนน้ำหมัก ๑ ลิตรต่อน้ำ ๑๐ ลิตร ต่อพื้นที่นา ๑ ไร่ หมักทิ้งไว้

๓. เดือนมิถุนายน เตรียมแปลงกล้า ใช้พันธุ์ข้าวหอมมะลิและปทุมธานี ซึ่งทำการคัดเลือกพันธุ์ใช้เอง อายุกล้า ๔๕ วัน ถอนและใช้ปักดำในแปลงนา

๔. ก่อนปักดำ ต้องเตรียมแปลงนาอีกครั้งด้วยการไถกลบแปลงนา เพื่อให้วัชพืชที่มีอยู่ตายและเน่าเปื่อย ทิ้งไว้ประมาณ ๑ อาทิตย์

๕. ทำเทือก ด้วยการไถเดินตามไถตีเทือก คันนาต้องไม่รกและไม่มีรูรั่ว เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำไหลออกจากแปลงนา ทิ้งไว้ ๑ คืน หากมีรูรั่วทำให้น้ำแห้งและมีหญ้าขึ้น

๖. นำกล้ามาปักดำ ตนเองใช้วิธีการลงแขกปักดำและถอนกล้า

๗. ข้าวอายุ ๑๐ - ๑๕ วัน ให้ปุ๋ย ๑ ครั้ง โดยใช้ปุ๋ยน้ำหมักเข้มข้น ๑๐ ลิตร ต่อแปลงนา ๑ ไร่ โดยรดลงในแปลงนาที่มีน้ำขัง

๘. สังเกตดูน้ำ ต้องมีน้ำขังในแปลงนาประมาณ ๑ คืบ (ไม่เกินกลางลำต้นของข้าว) เป็นการป้องกันวัชพืช ถ้าน้ำมากเกินไปมีหอยเชอรี่เยอะ ถ้าไม่มีน้ำวัชพืชขึ้นทันที

๙. สังเกตต้นข้าว ก่อนข้าวตั้งท้อง (ข้าวอายุประมาณ ๓๐ - ๔๕ วัน) ใส่ปุ๋ยน้ำหมัก ผสมปุ๋ย ๑๖ - ๒๐ - ๐

๑๐. สังเกตวัชพืช/ศัตรูพืช หากมีตนเองจะไม่ใช้สารเคมี ใช้วิธีการกำจัด เช่น หอยเชอรี่/ไขหอย ใช้วิธีการเก็บ หนุ/นก ใช้วิธีดักจับ แมลง ใช้วิธีสวingle/ดักจับ เพลี้ย ใช้เชื้อไตรโคเดอร์มา เป็นต้น

๑๑. ก่อนถึงระยะเก็บเกี่ยว ทำการคัดเลือกพันธุ์ไว้ใช้เองเพื่อไว้ใช้ทำพันธุ์ในปีต่อไป ประมาณ ๑๐๐ กิโลกรัม/ปี โดยคัดเลือกจากเมล็ดพันธุ์ที่มีความสมบูรณ์

๑๒. เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ระยะเก็บเกี่ยว ปัจจุบันใช้วิธีเก็บเกี่ยวเอง/รถเก็บเกี่ยว แต่ในอนาคตจะใช้วิธีลงแขกเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนการผลิต

การผลิตปุ๋ยน้ำหมักเพื่อใช้ในแปลงนา

ส่วนผสม	ปลา/เศษปลา	๒๐ - ๕๐	กิโลกรัม
	กากน้ำตาล	๑๐ - ๑๕	ลิตร
	สับปะรด	๒	กิโลกรัม
	EM	๐.๕	ลิตร
	พด.๒	๒	ซอง
	น้ำเปล่า	๖๐	ลิตร

วิธีทำ นำส่วนผสมทั้งหมดหมักลงในถังหมัก (ถังหมักขนาด ๒๐๐ ลิตร) เติมน้ำเปล่า คนให้เข้ากัน ใน ๗ วันแรกให้คนทุกวัน (สังเกตหลัง ๗ วันถ้ายังมีกลิ่นเหม็นสามารถเติมน้ำตาลได้) ทิ้งไว้ ๒๐ วัน นำไปใช้ได้ อัตราการใช้ ปุ๋ยน้ำหมัก ๑ ลิตร ต่อ น้ำเปล่า ๑๐ ลิตร

๕.๒ การตลาด

๑. ข้าวที่เก็บเกี่ยวได้ แบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนแรกเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนให้เพียงพอต่อการบริโภคทั้งปี ที่เหลือนำไปจำหน่าย

๒. ข้าวที่จำหน่ายจะจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อในชุมชน ข้าวอัลฮัม ราคา กิโลกรัมละ ๘ บาท ข้าวหอมปทุม ราคา กิโลกรัมละ ๑๑ บาท

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการประกอบอาชีพเกษตรกรของตนเอง คือ มีการนำเอาความรู้จากภูมิปัญญาของคนรุ่นเก่ามาปรับใช้กับวิธีการสมัยใหม่บวกกับความรู้จากโรงเรียนเกษตรกร นำมาปรับใช้ประกอบการปฏิบัติจริง มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพเกษตรกร ตั้งใจเอาใจใส่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ โดยยึดถือคติ ความมุ่งมั่น ขยัน อดทน

๗. แนวคิดในการทำงาน

การดำเนินงานทุกอย่างย่อมมีปัญหาอุปสรรค โดยเฉพาะปัญหาในการทำนามักประสบปัญหาเรื่องน้ำ ในเขตการทำนาของตนเองเป็นเขตที่อาศัยน้ำจากธรรมชาติ ซึ่งบางปีมีช่วงระยะเวลาแล้งนาน ต้องแก้ปัญหาด้วยการเลื่อนการทำนาออกไป หรือเมื่อทำนาไปแล้วเกิดฝนทิ้งช่วง ได้แก้ปัญหาโดยการขุดสระพักน้ำ (บ่อจิว) ขนาด ๒๐ x ๒๐ เมตร ลึกประมาณ ๒ เมตร เพื่อกักเก็บน้ำจากธรรมชาติ และใช้สูบน้ำเข้าแปลงนาในช่วงที่ฝนทิ้งช่วง เป็นการแก้ปัญหาในเบื้องต้น ทั้งนี้ตนเองมีแนวคิดว่าการทำนาทุกอย่างย่อมมีปัญหาแต่สามารถหาทางออกและแก้ไขได้เสมอหากมีความตั้งใจเดินทางให้ถึงเป้าหมายที่วางไว้

๘. หลักคิดในการประกอบอาชีพการเกษตร

การที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพเกษตรกรปัจจุบันได้นั้น ตนเองคิดว่าต้องปรับการทำงานการเกษตรจากแบบเดิมที่เป็นแบบกิจกรรมเดียวปรับเปลี่ยนเป็นหลายกิจกรรม เช่น ขุดบ่อเลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ดเพิ่มเติมจากการปลูกพืช เป็นต้น เพื่อลดความเสี่ยงในราคาสินค้าเกษตรหากเกิดภาวะราคาผลผลิตสินค้าเกษตรตกต่ำ นอกจากนี้ยังนำผลผลิตของตนเองใช้บริโภคในครัวเรือนเป็นการลดรายจ่าย ที่เหลือนำไปจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน

อาชีพเกษตรกรของตนเอง เมื่อมีทักษะ ความรู้ และนำไปปฏิบัติจนเกิดผลลัพธ์ที่ดีแล้วนั้น ต้องมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น เพื่อเป็นการสืบทอดความรู้ไม่ให้สูญหายไปในอนาคต

๙. รูปภาพประกอบ

๑๐. ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้)

๑. นางอภิวันท์ ทองแท้	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล
๒. นางสาวสุชิรา บัวมาศ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล
๓. นางสาวมนัสนันท์ นุ่นแก้ว	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล

๑๑. วันเดือนปีที่ถอดองค์ความรู้ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

